

İLK ÇEYREK BÜYÜME VERİSİ SÜRPRİZ Mİ?

Seyfettin Gürsel* ve Alper Dinçer*

Yönetici özeti

betam, geçen iki ayda büyüme ve istihdam arasındaki ilişkiye odaklanarak tarım dışı istihdamın büyüme için önemli bir öncü gösterge olup olmadığını araştırdı. Mevsimsel düzeltilmiş tarım dışı istihdamın 2007 dördüncü çeyrekte itibaren düzenli biçimde yükselişte olmasının 2008 ilk çeyrek büyüme verisi için olumlu sinyal olduğunu ve büyümenin 2007 son çeyrek performansının üzerine çıkacağını tahmin etti. Bununla birlikte yıllık büyüme oranı yüzde 6,6 ile **betam**'ın tahmininin de üzerinde gerçekleşti ve tarım dışı istihdamın öncü gösterge niteliği teyit edilmiş oldu. **betam**, işgücü verileri yayımlandıkça istihdam ve büyüme arasındaki ilişkiyi izlemeye devam edecek.

Büyüme yüzde 3,4'ten 6,6'ya zıpladı

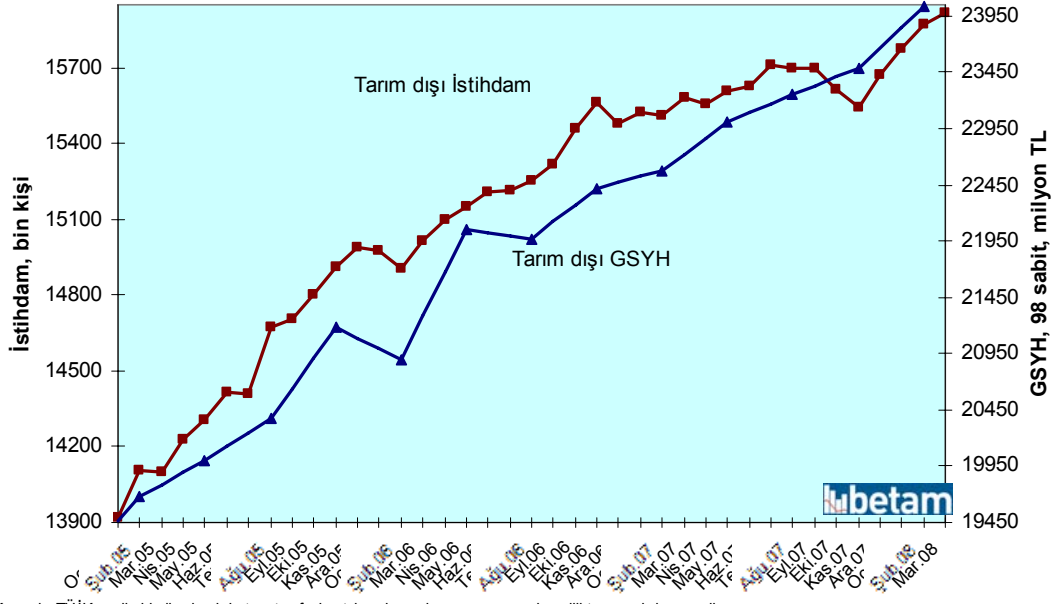
GSYH (gayri safi yurt içi hasıla) büyümesi 2007'nin üçüncü ve dördüncü çeyreğinde yıllık bazda yüzde 3,4 ile sınırlı kalmıştı. Ancak 2008 ilk çeyreğinde büyüme zıplayarak yüzde 6,6'ya tırmandı. Üçer aylık dönemlerin büyümeye ne ölçüde katkı yaptığını anlamak için mevsimsel arındırmaya başvurduk. Buna göre 2007'nin üçüncü ve dördüncü üçer aylık dönemlerinde sırasıyla ancak yüzde 0,2 ve yüzde 1,1 artabilen GSYH, 2008'in ilk çeyreğinde, bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 2,8 yükselmiş bulunuyor.

Aynı dönemde tarım dışı GSYH yıllık yüzde 6,6 oranında arttı. Mevsimsel arındırma sonrası, tarım dışı büyümenin, 2007'nin son iki üçer aylık döneminde çeyrek bazında yüzde 1, 2008'in ilk çeyreğinde ise yüzde 2,3 yükseldiğini tahmin ediyoruz. Bu hali ile tarım dışı GSYH, 2008'in ilk üç ayında 2007'nin son altı ayından daha fazla artmış bulunuyor.

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, **betam** Direktörü, seyfettin.gursel@bahcesehir.edu.tr

* Alper Dinçer, **betam**, Araştırmacı, alper.dincer@bahcesehir.edu.tr

Şekil 1: Tarım dışı GSYH ve Tarım dışı İstihdam (2005-2008, mevsimsel düzeltilmiş)

Kaynak: TÜİK verileri kullanılarak betam tarafından tekrar hesaplanmış ve mevsimsellikten arındırılmış seriler

Tarım dışı istihdam artışı ve büyüme tahmini

betam, 15 Mayıs tarihli "İstihdam cephesinden büyüme için pozitif sinyal" başlıklı araştırma notu ile 2008'in ilk çeyreğinde tarım dışı istihdamın önemli ölçüde yükseldiğine ve bunun büyüme performansını yukarı yönlü etkileyeceğine değinmişti.

Tarım dışı istihdam, mevsimsel düzeltilmiş verilerde, çeyrek bazında 2008'in ilk üç ayında yüzde 2,1 artış gösterdi. Buna paralel olarak aynı dönemde tarım dışı GSYH büyümesi, yukarıda da belirttiğimiz gibi yüzde 2,3 olarak gerçekleşti. Zaman serisinin yeterli uzunluğa sahip olmaması, tarım dışı istihdam ve büyüme arasında daha güvenilir ilişki kurulmasına olanak vermese de tarım dışı istihdam büyüme için önemli öncü göstergelerden biri olarak karşımıza çıkıyor.

Mevsimsel düzeltmenin GSYH için 41, tarım dışı istihdam için 39 gözlem ile gerçekleştirildiğini hatırlatalım.¹ Veri kısıtı sebebiyle mevsimsel düzeltme yöntemiyle elde edilen bulgulara temkinli yaklaşmak gerekmektedir. Zaman serisi uzadıkça tahminlerdeki hata payının azalmasını beklemekteyiz. Bu süre içerisinde mevsimsel düzeltilmiş tarım dışı istihdam ve GSYH arasındaki ilişkiyi dikkatle izlemeye devam edeceğiz.

¹ Mevsimsel düzeltme ve işgücü serilerinin hesaplanması hakkında ayrıntılı bilgi için **Araştırma Notu 001: İşsizlik artıyor, işgücüne katılım düşüyor** başlıklı notumuza bakınız.